

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	28
--	----

II. Zadatci:

	12
--	----

Ukupni broj bodova:

	40
--	----

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Zadar

26.–28. ožujka 2018.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Sofoklo, Kralj Edip, 223–240

Edip se obraća Tebancima s molbom da otkriju ubojicu kralja Laja

Οἰδίπους

ὑμῖν προφωνῶ πᾶσι Καδμείοις τάδε·
 ὅστις ποθ' ὑμῶν Λάϊον τὸν Λαβδάκου
 κάτοιδεν ἀνδρὸς ἐκ τίνος διώλετο, 225
 τοῦτον κελεύω πάντα σημαίνειν ἐμοί·
 κεῖ μὲν φοβεῖται, τοῦπίκλημ' ὑπεξελεῖν
 αὐτὸν καθ' αὐτοῦ· πείσεται γὰρ ἄλλο μὲν
 ἀστεργές οὐδέν. γῆς δ' ἄπεισιν ἀσφαλής.
 εἰ δ' αὖ τις ἄλλον οἶδεν ἐξ ἄλλης χθονὸς 230
τὸν αὐτόχειρα, μὴ σιωπάτω· τὸ γὰρ
κέρδος τελῶ 'γὼ χὴ χάρις προσκεῖσεται.
 εἰ δ' αὖ σιωπήσεσθε, καὶ τις ἢ φίλου
 δείσας ἀπώσσει τοῦπος ἢ χαυτοῦ τόδε,
ἄκ τῶνδε δράσω, ταῦτα χρὴ κλύειν ἐμοῦ. 235
 τὸν ἄνδρ' ἀπαυδῶ τοῦτον, ὅστις ἐστί, γῆς
 τῆσδ', ἧς ἐγὼ κράτη τε καὶ θρόνους νέμω,
 μήτ' εἰσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τινα,
 μήτ' ἐν θεῶν εὐχαῖσι μήτε θύμασιν
κοινὸν ποιεῖσθαι, μήτε χέρنيβας νέμειν· 240

KOMENTAR:

Stih 223: Καδμείοις - Καδμεῖοι, οἱ - Tebanci

Stih 224: ὅστις ποτέ – koji god; Λάϊος ὁ Λαβδάκου – Laj, Labdakov sin

Stih 225: διόλλυμαι – sasvim propasti

Stih 227: τοῦπίκλημ' = τὸ ἐπίκλημα; ὑπεξελεῖν - inf. aor. akt. ὑπεξαιρέω

Stih 228: καθ' αὐτοῦ = κατά (+ gen. = protiv) ἐαυτοῦ; πείσεται - 3. l. sg. fut. med. od πάσχω

Stih 229: ἄπεισιν od ἄπειμι - prezent u značenju futura: otići (iz)

Stih 231: τὸν αὐτόχειρα = αὐτόχειρ, ὁ - ubojica

Stih 232: κέρδος = nagrada; τελῶ - fut. od τελέω = dati; 'γὼ = ἐγώ; χὴ = ἢ; προσκεῖσεται – fut. med. od πρόσκειμαι = pridodati

Stih 234: ἀπώσσει – fut. od ἀπωθέω; τοῦπος... τόδε = τὸ ἔπος; χαυτοῦ = ἐαυτοῦ

Stih 235: ἄκ τῶνδε = ono što ću poslije toga

Stih 236 i d.: konstrukcija ak. + inf. uz ἀπαυδῶ... τινα... μήτ' εἰσδέχεσθαι...μήτε προσφωνεῖν...
μήτε ποιεῖσθαι...μήτε νέμειν

Stih 239: εὐχαῖσι = εὐχαῖς

Stih 240: κοινόν – κοινός = sudionik

maks 28

[illegible]

II. ZADATCI

1. Sintagme iz teksta prebaci u plural (u istom padežu):

a) τὸν ἄνδρα τοῦτον _____

b) τὸ ἄλλο κέρδος _____

	maks 2
--	--------

2. Odredi sintaktički padež u potcrtanim riječima:

a) ὑμῖν προφωνῶ _____

b) ὅστις ὑμῶν _____

	maks 2
--	--------

3. Potpuno opiši sljedeće oblike glagola σιωπάω iz teksta:

a) σιωπάτω _____

b) σιωπήσεσθε _____

	maks 2
--	--------

Odgovori na sljedeća pitanja vezana uz tekst:

4. Tko je Laj Edipu?

5. Koji sinonim za izraz γῆ koristi Edip u citiranom odlomku?

6. Ispiši iz odlomka dvije imenice (na grčkom u n sg) koje označavaju Edipovu vlast:

a) _____; b) _____

	maks 3
--	--------

Odgovori na pitanja vezana uz povijest književnosti:

7. Koja dvojica pisaca uz Sofokla čine kanon tragičara u antičkoj Grčkoj?

8. Koja je od navedenih tragedija Sofoklova?

a) Eumenide; b) Trahinjanke; c) Feničanke

9. Sofoklo je stvarao za vrijeme vladavine atenskog državnika po

imenu _____.

	maks 3
--	--------

	maks 12
--	----------------

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

Οἰδίπους ὕμιν προφωνῶ πᾶσι Καδμείοις τάδε·	Edip: Progovaram vama svima Tebancima ovo:	1
ὅστις ποθ' ὕμῶν Λαΐον τὸν Λαβδάκου κάτοιδεν	tkogod od vas zna (za) Laja, Labdakova sina,	1
ἄνδρὸς ἐκ τίνος διώλετο,	od kojeg je čovjeka sasvim propao,	1
τοῦτον κελεύω πάντα σημαίνειν ἐμοί·	zapovijedam da taj sve javi meni;	1
κεῖ μὲν φοβεῖται	i ako se boji	1
τοῦπίκλημ' ὑπεξελείν	optužbu iznijeti	1
αὐτὸν καθ' αὐτοῦ·	sam protiv sebe,	1
πείσεται γὰρ ἄλλο μὲν ἀστεργές οὐδέν	neće pretrpjeti ništa drugo nemilo (neprijateljsko)	1
γῆς δ' ἄπεισιν ἀσφαλῆς.	nego će otići siguran iz zemlje.	1
εἰ δ' αὖ τις ἄλλον οἶδεν	A ako opet netko zna drugoga	1
ἐξ ἄλλης χθονὸς τὸν αὐτόχειρα,	iz druge zemlje ubojicu,	1
μὴ σιωπάτω·	neka ne šuti:	1
τὸ γὰρ κέρδος τελῶ 'γώ	Ja ću dati nagradu	1
χὴ χάρις προσκείσεται.	i zahvalnost će biti pridodana.	1
εἰ δ' αὖ σιωπήσεσθε,	A ako opet budete prešutjeli,	1
καί τις ἢ /.../ ἀπώσσει τοῦπος /.../ τόδε	i netko ili bude uskratio (odbio) tu riječ	1
φίλου δείσας	pobojavši se za prijatelja	1
ἢ χαυτοῦ,	ili za sebe,	1
ἂκ τῶνδε δράσω,	ono što ću poslije toga učiniti,	1
ταῦτα χρὴ κλύειν ἐμοῦ.	to me treba čuti.	1
τὸν ἄνδρ' ἀπαυδῶ τοῦτον,	Zabranjujem da tog čovjeka	1
ὅστις ἐστί, γῆς τῆσδ',	tkogod (kojigod) on jest, u ovoj zemlji	1
ἧς ἐγὼ κράτη τε καὶ θρόνους νέμω,	u kojoj (čiju) ja posjedujem (dijelim) vlast i prijestolje,	1
μήτ' εἰσδέχεσθαι	niti da ga itko prima,	1
μήτε προσφωνεῖν τινα,	niti da (ga itko) pozdravlja,	1
μήτ' ἐν θεῶν εὐχαῖσι,	niti da ga u molitvama bogova	1
μήτε θύμασιν κοινὸν ποιεῖσθαι,	ni(ti) u žrtvovanjima (itko) učini sudionikom	1
μήτε χέρονίβας νέμειν·	ni(ti) da mu daje (dijeli) posvećenu (svetu) vodu.	1

Prijevod: 28

II. ZADATCI

1. a) τοὺς ἄνδρας τούτους; b) τὰ ἄλλα κέρδη
2. a) dativ objekta (indirektni/ neizravni) objekt; b) genitiv dijelni 2
3. a) 3. l. sg. imperativa prez. akt.; b) 2. l. pl. ind. fut. med. 2
4. otac 1
5. χθών (ή) 1
6. a) κράτος; b) θρόνος 1
7. Eshil i Euripid 1
8. b) Trahinjanke 1
9. Periklo 1

Zadatci: 12

UKUPNO: 40